

Dünya

Ne Konuşuyor?

16-30 Haziran 2025 | YIL: 4 / SAYI: 82

**Türkiye ve Fransa:
Değerlendirilmesi Gereken
Fırsatlar**

**Potansiyel Bir Askeri Devrim
Olarak Kitleysel Dron Savaşı**

Kritik Minerallerin Güvenliği

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Türkiye-Fransa ilişkisi güçlü tarihsel bağlara rağmen, son dönemde Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği konusundaki fikir ayrılıkları ve Afrika gibi bölgelerde artan rekabet nedeniyle gerilimli bir sürece girdi. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ve ABD'nin küresel angajmandan kademeli olarak çekilmesi, Avrupa'da güvenlik politikalarının yeniden şekillenmesine neden oldu. Bu gelişmelerin etkisiyle Fransa, NATO'nun ikinci büyük ordusuna sahip olan Türkiye ile savunma alanında yeni iş birliklerini gündemine aldı. Türkiye'nin Montrö Sözleşmesi kapsamında üstlendiği dengeleyici rol, Ukrayna'ya sağladığı askeri destek ve bölgedeki caydırıcılığı, Avrupa açısından Türkiye'yi yeniden vazgeçilmez bir ortak konumuna taşıdı.
- Ukrayna Savaşı, insansız hava araçlarının (İHA) savaş alanındaki rolünü kökten değiştirdiği ender örneklerden birisi olarak dikkat çekiyor. Savaşın üçüncü yılında hem Ukrayna hem de Rusya, İHA'ları keşif ve saldırı görevlerinin ötesinde ateş desteği, veri aktarımı ve harekât koordinasyonunda etkin biçimde kullanıyor. Bu araçlar, cephe hattını sürekli tehdit altına alarak hava savunma sistemlerini aşmayı kolaylaştırıyor ve düşük maliyetli kitlesel konuşlandırma imkânı sunuyor. Dağlık Karabağ Savaşı'yla kıyaslandığında, İHA'ların neden olduğu kayıpların %70'lere ulaşması yaşanan teknolojik dönüşümün kapsamını gösteriyor.
- Rusya'nın Kuzey Kore nükleer faaliyetlerini izleyen BM Panelinden çekilmesiyle birlikte nükleer silahların finansmanı ve teşvik edilmesini önlemeye yönelik küresel çabalar sekteye uğradı. Bu boşluğu doldurmak adına İngiltere, ABD ve Güney Kore bir araya gelerek MSMT'yi (Çok Taraflı Yaptırımları İzleme Ekibi) kurdu. MSMT tarafından yayımlanan ilk raporda Rusya ve Kuzey Kore arasında BM yaptırımlarının ihlal edildiğine dair ciddi suçlamaların yer aldığı bildirildi.
- Lahey'deki NATO zirvesi müttefiklerin kolektif güvenliğe olan bağlılıklarını test edecek kritik bir buluşma olacak. Ukrayna'nın geleceği, Rusya'nın Avrupa'ya yönelik tehditleri, ABD Başkanı Donald Trump'ın, geçmişte Danimarka ve Kanada'ya yönelik radikal söylemleri ve NATO'ya yönelik kuşkuvarına rağmen zirveye katılacak olması NATO'nun kendi içindeki kırılganlığını artırıyor. Akıldaki en büyük soru işareti ise tüm

bu kırılmalara rağmen NATO'nun stratejik bütünlüğünü ve caydırıcılığını koruyup koruyamayacağıdır.

- Genellikle Çin'in arka bahçesi olarak adlandırılan Hint-Pasifik bölgesi, dünya nüfusunun yarısından fazlasına, küresel GSYH'nin üçte ikisine ve dünyanın en işlek ticaret yollarından bazılarında ev sahipliği yapıyor. Trump yönetimi Hint-Pasifik bölgesinin stratejik önemine rağmen ABD Ulusal Kalkınma Ajansı'nı (USAID) kapatarak, yüksek gümrük vergisi oranları uygulayarak ve dış yardımları geri çekerek bölgedeki konumunu aşındırıyor. Çin ise bu boşlukları dolduruyor ve bölgedeki uzun vadeli jeoekonomik hedeflerine hizmet eden geniş bir stratejik ağ inşa ediyor.
- Kritik hammaddeler, özellikle Batılı ülkeler için stratejik teknolojilerde rekabet gücünü koruma ve ekonomi güvenliğini sağlama açısından giderek daha merkezi bir konuma yerleşiyor. Lityum, kobalt, nikel ve nadir toprak elementlerine duyulan ihtiyaç; temiz enerji sistemlerinden elektrikli araçlara, yapay zekâdan veri merkezlerine kadar uzanan geniş bir alanda hızla artıyor. 2050 yılına kadar kritik hammadde talebinin üç katına çıkacağı öngörülürken, bu eğilim küresel bir kaynak diplomasi yarışını da beraberinde getiriyor. 2022 yılında ABD öncülüğünde başlatılan Mineral Güvenliği Ortaklığı (MSP), bu yarışta çok taraflı ve sürdürülebilir tedarik zincirleri kurmayı hedefliyor. Ancak ABD'nin çelişkili politikaları ve özellikle Trump döneminden miras kalan tutarsızlıklar, uzun vadeli koordinasyonu zorlaştırıyor. Çin'in pazardaki belirleyici gücüne karşı Kanada ve Avustralya gibi kaynak zengini ülkeler ile Japonya ve Güney Kore gibi ileri düzey işleme altyapısına sahip aktörler öne çıkıyor.
- İzmir'deki yangın şiddetli rüzgâr nedeniyle yayılmaya devam ediyor. Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı yaptığı açıklamada, İzmir'de yangını körükleyen rüzgârların Kuyucak ve Doğanbey bölgelerinde 65 km hıza ulaştığını açıkladı. Şiddetli rüzgârlar bazı yangın söndürme uçaklarının havalanamamasına sebep olurken, yangın 12 km'lik bir alanı etkiledi ve 21 kişinin yaralanmasına sebep oldu. İletişim Başkanlığı son üç günde Türkiye genelinde 263 yangın çıktığını ve bunlardan 259'unun kontrol altına alındığını açıkladı.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

16-30 Haziran 2025

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2025

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. Kripto Varlıklar ve Vergilendirme Kurallarına İlişkin Perspektifler / The Tokyo Foundation (Japonya)	1
2. BRICS+ Ülkeleri Küresel Ticaret Sisteminin Reformuna Öncülük Edebilir mi? / Italian Institute for International Political Studies (İtalya)	2
3. Yapay Zekâ İşgücü Sorunlarımızı Hafifletebilir mi? / The Fraser Institute (Kanada) ...	4
4. G7 Zirvesi Batı'nın Hâlâ Var Olup Olmadığına Karar Verecek / European Union Institute for Security Studies (Fransa).....	5
5. Suudi Kamu Yatırım Fonu Enflasyon ve Düşük Petrol Fiyatları Nedeniyle Kârlılıklarının %60 Düşüğünü Belirtti / AL-Monitor (ABD)	6
6. Az Yatırım Az Etki: ABD Neden Hint-Pasifik'te Zemin Kaybediyor? / Atlantic Council (ABD)	8
7. Göçmen İşçilerin Ülkede Kalma Süreleri ve Analizi / Centraal Planbureau (Hollanda) 9	
8. Enflasyon Riski Sürüyor / DIW (Almanya)	11
B. POLİTİKA	12
1. Lahey'deki NATO Zirvesi'nden Ne Beklemeliyiz? / Brookings Institute (ABD).....	12
2. AB Entegrasyon Politikaları Çökmüş Durumda / Centre for European Policy Studies (Belçika)	14
3. ABD ve İsrail'in, İran'ın Nükleer Hedeflerine Yaptığı Saldırıların Değerlendirilmesi / Council on Foreign Relations (ABD)	15
4. Çin - İran İlişkisi / Observer Research Foundation (Hindistan)	17
5. Avrupa'nın Askeri Yapılanması Yatırımlara Rağmen Yetersiz Kalma Riski Taşıyor / KIEL Institute (Almanya).....	19
6. Rusya Kuzey Kore Nükleer Programını Aktif Olarak Finanse Ediyor / The Royal United Services Institute for Defence and Security Studies (Birleşik Krallık)	21
7. Türkiye ve Fransa: Değerlendirilmesi Gereken Fırsatlar / IFRI (Fransa)	22

C. ÇEVRE.....	25
1. DNA Testi, Etiyopyalı Çiftçiler İçin Geliştirilmiş Mahsul Çeşitlerinin Gizli Faydalarını Ortaya Koyuyor / International Food Policy Research Institute (ABD)	25
2. Kritik Minerallerin Güvenliği / Italian Institute for International Political Studies (İtalya).....	26
3. Yeşil Geçişler Gıda Üreticileri ve Çalışanları İçin Ne Anlama Geliyor? / International Institute for Environment and Development (Birleşik Krallık).....	28
4. Arap Bölgesinde Tarım Arazilerinin Bozulması / Food and Agriculture Organization of the United Nations (İtalya).....	30
5. İzmir'de Orman Yangını / AL-MONITOR (ABD).....	31
D. SOSYAL.....	33
1. Yenilik İş İmkanlarını Artırırken Eşitsizliği Çoğaltabilir / KIEL Institute (Almanya)	33
2. 2040 Yılına Kadar Uzun Vadeli Evde Bakım ve Destek Gereksinimleri %60 Artacak / Economic & Social Research Institute (İrlanda).....	34
E. TEKNOLOJİ.....	36
1. Hong Kong'un Stablecoin Planı / Observer Research Foundation (Hindistan).....	36
2. Potansiyel Bir Askeri Devrim - Kitlesele Dron Savaşı / IFRI (Fransa)	38
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	40

A. EKONOMİ

1. Kripto Varlıklar ve Vergilendirme Kurallarına İlişkin Perspektifler / The Tokyo Foundation (Japonya)

10 Nisan 2025 tarihinde Japonya Finansal Hizmetler Ajansı, kripto varlıklara ilişkin düzenleyici çerçevelerin gözden geçirilmesine yönelik bir tartışma belgesi yayımladı. Maliye Bakanı Katsunobu Kato, belgenin 2024 yılına ait vergi reform taslağı dikkate alınarak hazırlandığını ve haziran ayına kadar sonuçlara dayalı bir eylem planı açıklamayı hedeflediklerini belirtti. Kripto varlıklar, zamanla ödeme aracı olarak kullanılan sanal para birimlerinden yatırım araçlarına ve Web 3.0 ile ilişkili inovasyon platformlarına evrilmiş durumda. Bu çeşitlilik, vergi sistemleri açısından ciddi zorluklar oluşturuyor.

Belgede doğrudan vergilendirme konusuna değinilmese de kripto varlık işlemlerinin mevcut kapsamlı gelir vergisinden (%55'e kadar çıkabilen oranlarla) ayrılarak, sermaye kazançları gibi daha düşük oranlı ayrı bir vergilendirme sistemine (%20) tabi tutulmasının tartışıldığı biliniyor. Bu bağlamda, Japonya'daki sistemin diğer büyük ekonomilerle karşılaştırıldığında uluslararası rekabet gücünü olumsuz etkileyebileceği düşünülüyor.

Japonya'da kripto varlıkların, Gelir Vergisi Kanunu'na göre sermaye kazancı olarak değil, çeşitli gelir kalemi olarak değerlendirilmesinin temel nedeni, "ödeme aracı" olarak sınıflandırılması. Öte yandan ABD'de kripto varlıklar "mülk" olarak tanımlanırken, sermaye kazancı vergisine tabi tutuluyor. Japonya'daki yaklaşım, hukuki sınıflandırmalardan kaynaklanıyor.

Kripto varlıkların Japon halkı arasında yaygınlaştığı gözlemleniyor. 2024 sonu itibarıyla 11 milyonu aşkın hesapta 2,9 trilyon yenin üzerinde mevduat bulunuyor. Ancak büyümenin büyük kısmı küçük tutarlı hesaplardan oluşurken, genç yaş grupları tarafından yönlendiriliyor. Bu da kripto varlıkların hâlâ sınırlı bir yatırım aracı olarak kullanıldığını gösteriyor.

Vergi reformu açısından hem teknik hem de toplumsal açıdan dikkatli değerlendirme yapılması gerekiyor. Mevcut sistemdeki yorumlara dayanarak yapılan vergi

sınıflandırması, sadece düzenleyici bakış açısıyla değil, kamuoyunun anlayışı ve yatırım davranışları açısından da sorgulanmalı.

Kripto varlıkların yalnızca ödeme aracı ya da yatırım enstrümanı değil, aynı zamanda Web 3.0 ve inovasyon alanlarının temeli olduğu da unutulmamalıdır. Düzenleme ve vergilendirme kararları alınırken sadece mali yönler değil, teknolojik gelişim ve yenilik potansiyeli de dikkate alınmalıdır. Başbakan Ishiba'nın da belirttiği gibi, Web 3.0'ın sağlıklı gelişimi sosyal sorunların çözümü ve verimliliğin artırılması açısından stratejik bir öneme sahiptir.

Kaynak: Getty

Erişim: <https://www.tokyofoundation.org/research/detail.php?id=993>

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, Kripto, Vergi.

2. BRICS+ Ülkeleri Küresel Ticaret Sisteminin Reformuna Öncülük Edebilir mi? / Italian Institute for International Political Studies (İtalya)

“Küresel Güney” terimi son yıllarda uluslararası söylemde yeniden öne çıksa da ne anlama geldiği hala net değildir. Terim, coğrafi olarak yanıltıcıdır çünkü birçok gelişmekte olan ülke güney yarımkürede değil, ekvatorun kuzeyinde yer alır. Ayrıca, bu ülkelerin kalkınma düzeyleri, siyasi sistemleri ve jeopolitik yönelimleri birbirinden oldukça farklıdır. “Küresel Güney” söyleminin kökeni, Batılı zengin ülkelerin sömürge sonrası

dünyaya karşı yapısal üstünlüğünü vurgulayan bir yaklaşıma dayanır. Ancak bu tarihsel çerçeve, günümüzün ekonomik ve siyasi çeşitliliğini yansıtmıyor.

Terim, sembolik düzeyde bir dayanışma çağrısı olarak işlev görse de somut kazanımlar açısından oldukça sınırlıdır. Örneğin, BRICS+ grubu kâğıt üzerinde ciddi bir ekonomik gücü temsil etse de IMF ve Dünya Bankası gibi Batı merkezli kurumlarda anlamlı reformlar yapacak düzeyde etkili değildir. Çin'in ekonomik baskınlığı, kolektif karar alma eksikliği ve üyeler arasındaki çıkar farklılıkları bu yapının etkinliğini sınırlıyor. Yeni Kalkınma Bankası gibi girişimler belirli ölçüde başarılı olsa da BRICS üyeleri hâlâ Batı'nın hâkim olduğu finans sistemine bağımlıdır. Dolar hegemonyasına karşı söylemler dile getirilse de bu konuda etkili adımlar atılamamıştır.

Gelişmekte olan ülkeler, küresel ticaretin kurallarını belirleyen Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) gibi platformlarda ortak koalisyonlar kursalar da etkin politika üretmeleri zorlaşıyor. Buna rağmen bazı Afrika ülkeleri dijital ticaret gibi modern konularda aktif rol üstlenerek, daha dinamik bir yaklaşımla küresel ticaret sistemine entegre olmaya başlamıştır. Bölgesel iş birlikleri ise daha somut sonuçlar doğurmuştur. Örneğin Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesi (AfCFTA), modern ticaret alanında politika geliştirmek için bir tür laboratuvar işlevi görmekte.

Gelişmekte olan ülkeler ayrıca gelişmiş ülkelerle Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) yaparak, daha kapsamlı ve çağdaş ticaret kurallarını kabul etmişlerdir. Bunun dışında, APEC, Mineral Güvenlik Ortaklığı ve Hint-Pasifik Ekonomik Çerçevesi gibi çok taraflı girişimler de gelişmekte olan ülkelerin yeni nesil iş birliği modellerine dâhil olmasını sağlamaktadır. BRICS+ gibi yapılar bu dinamiklere ayak uydurmakta zorlanırken hem içsel kurumsal zayıflıkları hem de yapısal çelişkileri nedeniyle sistemik dönüşüm üretmekte yetersiz kalmaktadır.

Sonuç olarak, "Küresel Güney" söylemi, politik olarak kullanışlı olabilir; ancak bu terime dayalı dayanışma, kalkınma ve küresel yönetim reformları açısından gerçek bir etki oluşturmuyor. Etkili bir ekonomik diplomasi ve yapısal reform, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ortak çıkarlarına dayanan esnek koalisyonlarla mümkün. Bu bağlamda, klasik Kuzey-Güney ayırımından uzaklaşarak, gerçekçi ve işlevsel ortaklıklar kurmak,

küresel sistemde anlamlı bir rol oynamak isteyen gelişmekte olan ülkeler için daha verimli bir yol olabilir.

Kaynak: ISPI

Erişim: <https://www.ispionline.it/en/publication/can-the-brics-countries-as-supposed-leaders-of-the-global-south-lead-reform-of-the-global-trading-system-211680>

Anahtar Kelimeler: Küresel Güney, DTÖ, BRICS.

3. Yapay Zekâ İşgücü Sorunlarımızı Hafifletebilir mi? / The Fraser Institute (Kanada)

Kanada işgücü, dört temel zorlukla karşı karşıya: küçülen işgücü, belirli alanlarda işgücü ve beceri eksikliği, verimlilik artışının zayıf olması ve artan ücret eşitsizliği. Yapay zekâ (YZ) bu sorunların her birini hem doğrudan hem de dolaylı olarak hafifletme potansiyeline sahip. Nüfusun yaşlanması ve gençlerin daha uzun süre eğitimde kalması işgücünü daraltıyor. Ancak YZ'ye daha yatkın olan genç kuşak ve engelli bireylerin katılımı, bu daralmayı telafi edebilir. YZ ayrıca engelli bireyler için işyerini daha erişilebilir hale getirerek katılım oranlarını artırabilir. Beceri ve işgücü uyumsuzlukları da ciddi bir sorun.

Mevcut iş sınıflandırmalarının katılığı, mesleki lisanslama engelleri, iç göç kısıtlamaları gibi yapısal nedenler işgücü açığını derinleştiriyor. YZ, daha doğru ve güncel işgücü verileri sunarak iş eşleştirmeyi kolaylaştırabilir, işverenlerin ihtiyaç duyduğu becerilerle

çalışanların yetkinliklerini daha verimli şekilde eşleştirebilir. İnsan kaynakları süreçlerinde kullanılacak YZ tabanlı araçlar da işe alım süreçlerini hızlandırabilir.

Kanada'nın üretkenlik sorunu da uzun süredir devam ediyor. YZ, firmaların daha hızlı büyümesini, bilgi ve yeniliklerin daha hızlı yayılmasını sağlayabilir. Eğitim ve araştırmanın üretkenliğe katkısını artırarak ekonomik dinamizmi canlandırabilir. Son olarak, ücret eşitsizliği açısından da YZ olumlu bir rol oynayabilir. Önceki teknolojik dönüşümlerde orta sınıf erirken, yapay zekâ bazı yüksek değerli görevleri daha geniş çalışan gruplarına açarak denge sağlayabilir. YZ kuşkusuz yıkıcı etkiler oluşturacaktır. Ancak aynı zamanda, işgücü piyasasının karşı karşıya olduğu yapısal sorunlara çözüm üretme kapasitesiyle dönüşümün bir parçası olabilir.

Kaynak: Fraser Institute

Erişim: <https://www.fraserinstitute.org/commentary/can-ai-mitigate-our-labour-force-problems>

Anahtar Kelimeler: Kanada, Yapay Zekâ, İşgücü.

4. G7 Zirvesi Batı'nın Hâlâ Var Olup Olmadığına Karar Verecek / European Union Institute for Security Studies (Fransa)

G7 Zirvesi bu yıl Kanada'nın Kananaskis kentinde başladı. Zirvede en büyük merak konusu Trump'ın tavrı oldu. G7, serbest piyasa ve hukukun üstünlüğüne dayalı Batı dünyasının temel platformu olarak görülürken, Trump liderliğindeki ABD bu değerlerden uzaklaşıyor.

G7, 1975'te G6 olarak kuruldu, ekonomik krizlerle mücadele için başlatıldı, zamanla stratejik koordinasyon forumuna dönüştü ve 1976'da Kanada'nın katılımıyla G7 oldu. 1998'de Rusya'nın katılımıyla G8 oldu, ancak 2014'te Kırım'ın ilhaki sonrası Rusya gruptan çıkarıldı. Bu süreç, Batı'nın uluslararası düzendeki baskın rolünün zirvesiydi.

Zamanla G7'nin dışındaki dünya da değişti; güç, Batı'dan yükselen ekonomilere kaydı. BRICS ülkeleri (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin, Güney Afrika) Batı'nın küresel liderliğine karşı çıktı ve 2024 yılında altı yeni üyeyle genişleyerek G7'ye ciddi bir alternatif haline geldi. BRICS, Batı karşıtı bir dayanışma platformuna dönüştü.

Bu gelişmeler karşısında G7 son yıllarda daha aktif hale geldi. Ukrayna'ya yönelik Rus saldırısına karşı yaptırımlar ve Çin'e karşı ortak stratejiler bu platformda şekillendirildi. Ancak Trump'ın tutumu nedeniyle G7'nin birliği sarsılıyor. Son dönemde ortak açıklamalarda ciddi görüş ayrılıkları yaşanırken, G7'nin geleceği hakkındaki belirsizlik sürüyor. Kananaskis Zirvesi bir dönüm noktası olabilir. ABD ile G7 devam edecek mi, yoksa Batı siyasi bir birlik olarak çözülmeye mi başlayacak sorusu gündeme geliyor.

Erişim: <https://www.iss.europa.eu/publications/commentary/g7-summit-will-decide-if-west-still-exists>

Anahtar Kelimeler: G7, Zirve, ABD.

5. Suudi Kamu Yatırım Fonu Enflasyon ve Düşük Petrol Fiyatları Nedeniyle Kârlılıklarının %60 Düşüğünü Belirtti / AL-Monitor (ABD)

Suudi Arabistan Kamu Yatırım Fonu'nun (PIF) kârı düşük seyreden petrol fiyatları, artan enflasyon ve maliyetli altyapı projeleri nedeniyle 2024 yılında bir önceki yıla kıyasla %60 oranında azaldı. PIF, 2023 yılında 54,4 milyar riyal (14,5 milyar \$) kâr bildirirken 2024 yılında bildirdiği kâr 25,8 milyar riyal (6,9 milyar \$) oldu.

PIF, dünyada en aktif ve en büyük egemen varlık fonlarının arasında yer alıyor. Mevcut faiz oranları ve artan enflasyon fonun kârını ve gelirlerini gölgede bıraksa da fonun mevcut varlıkları %18 seviyesinde artarak 4,321 trilyon riyale (1,15 trilyon \$) ulaştı. PIF, sadece varlık fonu olarak değil aynı zamanda Suudi Arabistan'ın "Vizyon 2030" reformlarını denetlemekle de yükümlü. İlk defa 2016 yılında Suudi Prens Muhammed

bin Selman tarafından duyurulan “Vizyon 2030” reformları; temiz enerji, yapay zekâ, turizm ve spor gibi farklı sektörlere yatırım yaparak ülke ekonomisini petrol gelirlerine olan bağımlılıktan kurtarmayı amaçlıyor.

Reformların merkezinde Kızıldeniz kıyısında inşa edilmesi planlanan Belçika büyüklüğünde bir çöl megakenti Neom gibi devasa projeler yer alıyor. Ancak, mevcut finansal durumlar nedeniyle bu tarz büyük projelerin tekrar değerlendirilmesi ve maliyetlerinin düşürülmesi yönünde çalışmaların yapıldığı belirtiliyor. Suudi Arabistan her ne kadar fosil yakıtlardan uzaklaşarak kaynak çeşitlendirme yoluna girse de hâlâ büyük ölçüde petrole bağımlı olmaya devam ediyor ve gelirlerinin %60'ını tek başına petrol satışları sağlıyor.

Kaynak: Fayez Nureldine

Suudi Arabistan Maliye Bakanlığı yaptığı açıklamada bütçe açığının 2025 yılı ilk çeyrek için geçen yılın aynı dönemine kıyasla 3,3 milyar dolardan 15,65 milyar dolara çıktığını, petrol gelirlerinin ise yıllık bazda %18 azaldığını belirtti. Ukrayna Savaşı'nın başladığı 2022 yılında petrol fiyatlarının varil başına 100 dolar seviyesine çıkmasıyla G20 grubu içerisinde %8,7'lik büyüme ile en hızlı büyüyen ülke Suudi Arabistan olmuştu. Ancak, gönüllü petrol kesintileri, ithalata bağımlılık ve enflasyonda yaşanan artışlar nedeniyle 2025 yılında büyüme tahmini %3,4'e geriledi.

Erişim: <https://www.al-monitor.com/originals/2025/06/saudi-pif-reports-60-profit-drop-inflation-low-oil-prices-bite>

Anahtar Kelimeler: Suudi Arabistan, Petrol Fiyatları, Ekonomi.

6. Az Yatırım Az Etki: ABD Neden Hint-Pasifik'te Zemin Kaybediyor? / Atlantic Council (ABD)

Hint-Pasifik bölgesi dünya nüfusunun yarısından fazlasına, küresel GSYH'nin üçte ikisine ve en yoğun deniz ticaret rotalarının bir kısmına ev sahipliği yaparken, küresel güvenlik ve refahın merkezi olarak görülüyor. Bölge, Çin'in arka bahçesi olarak tabir edilirken, Pekin'in büyüyen ekonomik ve jeopolitik etkisi Batı'nın Hint-Pasifik stratejileri oluşturmaya neden oluyor. Trump yönetimi, Hint-Pasifik'in stratejik önem arz etmesine rağmen herhangi bir strateji ortaya koymazken, aldığı iki karar bölgede dikkat çekici hamleler olarak görüldü. Bu hamleler; Trump'ın USAID'i kapatması ve yüksek tarife oranları uygulaması. Alınan önlemler bölge ülkeleri açısından ciddi ekonomik sorunlara neden olurken, ABD'nin bölgedeki etkisini aşındırıyor.

ABD Savunma Bakanı Pete Hegseth'in Hint-Pasifik ülkelerinden savunma harcamalarını GSYH'nin %5'ine çıkarmasını talep etmesi, zaten hali hazırda ekonomik sorunlarla boğuşan ve ABD kalkınma destekleriyle ayakta olan ülkeleri oldukça zorlayacaktır.

ABD'nin Hint-Pasifik bölgesindeki güvenlik endişeleri ve uyguladığı politikalar bazı uzman çevreler tarafından haklı görülüyor. Ancak, mevcut koşullar altında kalkınma ve altyapı açığının bulunduğu bölgeyi savunma harcaması yapmaya itmek bazı sorunları ortaya çıkarıyor. Böyle bir durumda bölgede hazır bekleyen Çin'in hem kalkınma hem de altyapı açısından yardımda bulunması Çin'in bölgedeki nüfuzunu artırırken ABD'nin nüfuzunu azaltacağı tahmin ediliyor.

Dörtlü Güvenlik Diyalogu (QUAD) ve AUKUS olarak bilinen Avustralya – Birleşik Krallık – ABD ortaklığı gibi çok taraflı girişimler ve ittifaklar ABD'nin Hint-Pasifik'teki önemli başarıları arasında gösterildi. Diğer tarafta Çin ise özellikle Kuşak ve Yol Girişimi (BRI) sayesinde bölgede uzun vadeli jeoekonomik hedeflerine hizmet eden geniş stratejik altyapı ağı kurdu.

Çin, ABD'nin dış yardımlardan çekilmeye başlamasıyla oluşan boşlukları hızlı bir şekilde hareket ederek doldurmaya çalışıyor. Örneğin, ABD Kamboçya'daki çocuk okuryazarlığı ve beslenme programlarını iptal etmesinin ardından bir hafta sonra Çin oluşan boşluğu dolduracak benzer girişimde bulunacağını açıkladı. Ayrıca, ABD-Vietnam savaşından

kalma mayınların temizlenmesi çalışmalarında Çin'in 4,4 milyon dolar değerinde yardımda bulunacağı duyuruldu.

Hint-Pasifik bölgesi yalnız askeri yardım veya ittifaklar istemiyor; demiryolları, okullar ve hastaneler gibi kritik altyapı yatırımları istiyor. ABD'nin bölgedeki yatırımları geri çekmesinin tam da bölgede bulunan ülkelerin ihtiyacı olduğu dönemde gerçekleşmesi yanlış zamanlama olarak yorumlanıyor. Uzmanlar, Trump'ın bölgeyi ziyaret etmesinin, ABD Uluslararası Kalkınma Finansman Kurumu'nun (DFC) yetki alanını, ölçeğini ve yeteneklerini genişletmesinin gerektiğini ve bir Hint-Pasifik ekonomik stratejisinin benimsemesi ihtiyacını vurguluyor.

Kaynak: Atlantic Council

Erişim: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/less-investment-less-influence-why-the-us-risks-losing-ground-in-the-indo-pacific/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Hint-Pasifik, Yatırım, Çin.

7. Göçmen İşçilerin Ülkede Kalma Süreleri ve Analizi / Centraal Planbureau (Hollanda)

Hollanda'da bir göçmen işçinin ülkede ne kadar kalacağı kısmen göçmen işçinin işgücü piyasasındaki pozisyonuna göre değişiyor. Eşi veya ailesi olan göçmen işçiler ile iyi bir pozisyonda ve yüksek maaş ile çalışan göçmen işçiler uzun süre buldukları ülkelerde kalıyorlar. Hollanda'da Merkezi Planlama Bürosu'nun (CPB) gerçekleştirdiği 1999-2022

dönemini kapsayan çalışma sonucunda göçmen işçilerin ülkede kalma sürelerine ilişkin bazı analizler yayınlandı.

CPB'ye göre ülkeye gelen bir göçmen işçi eğer mevcut ülkede işsizlik oranı artarsa veya geldiği, vatandaşı olduğu ülkede ekonomik şartlar düzeldiği zaman kısa süre içerisinde geri döndüğünü ifade etti. İşçilerin iş bulma süreleri veya mevcut işlerini kaybetme durumu kalış süresini etkilemekte. İşini kaybeden işçilerin ülkeyi terk etme oranı neredeyse üç kat fazla.

planm. sched.	erwart. estim.	von - über from - via	Flug Flight	Terminal	Ausgang Exit	Status
10:45	10:38	Sao Paulo-Guarulhos	LH 507	A2	delivery	
10:50	10:52	Alicante		B2	landed	
10:50	10:44	Paris Ch. de Gaulle		A1	landed	
10:50		Dortmund - Cologne			train	
10:50		Hamburg - Muenster			train	
10:54		Dresden - Erfurt			train	
10:55	11:30	Salt Lake City		C1	landed	
10:55	12:28	Calgary		B	OS 8208	
10:55	11:06	Berlin-Brand		A2	landed	
10:55	11:01	Vancouver		B2	landed	
1:00	10:56	Amster	KL 1765	E	landed	
1:00	10:43	Munic		A2	delivery	
1:00	10:17	Buer		B2	delivery	
1:00	10:47	Mac		A2	delivery	
1:05	10:48	Lan		C1	landed	
1:05	11:21	Am			landed	
1:06		Mun			train	
1:10	12:59	Ork			OS 8444	
1:10	16:03	Tor		B	OU 5917	
1:10	10:57	Har		A1	landed	
1:10	11:18	Der		B2	landed	
1:15	11:15	Bos		A2	landed	
1:15	13:21	Hou		A		
1:16		Aach			train	
1:18		Berli			train	
11:25	11:11	Paris Ch. de Gaulle			AF 1618	
11:25	11:08	Madrid-Barajas			IB 8706	
11:25	11:10	Dusseldorf			LH 077	
11:25	11:23	Prague			LH 1393	
11:25	11:21	Palma de Mallorca			X3 2129	
11:25	10:53	Patras-Araxos			X3 4609	
11:30	11:26	Hanover			LH 053	
11:30		Leipzig/Halle			LH 161	
11:30	11:40	Tel Aviv-Ben Gurion			LH 695	
11:30	11:26	Lisbon			LH 1173	
11:30	11:19	Budapest			LH 1335	
11:33		Dusseldorf Main St.			LH 3509	
11:35	11:33	Turin			EN 8843	
11:35	11:25	Dresden			LH 211	
11:35	11:29	Friedrichshafen			LH 373	
11:35	11:22	London-City			LH 929	
11:35	11:47	Warsaw			LH 1347	
11:45	12:31	Graz			EN 8061	
11:45	11:39	Birmingham			LH 953	
11:45	11:31	Paris Ch. de Gaulle			LH 1029	
11:45	11:35	New York-Newark			UA 074	
11:50	11:43	Manchester			LH 941	
11:51		Munich - Ulm			LH 3559	
11:55	11:51	Pisa			EN 8871	
11:55	11:58	Milan-Linate			LH 271	

Kaynak: CPB

Göçmen işçilerin aldıkları ücret ne kadar yüksek ise işçilerin ülkede kalma süreleri uzun oluyor. Aylık gelir bazında 1.000-2.000 avro arasında geliri olan göçmen işçilerin %64'ü beş yıl sonra hâlâ Hollanda'da kalırken, aylık geliri 2.000-3.000 avro arasında olan kişilerde ise bu oran %78'dir. Yüksek gelire sahip göçmen işçiler (6.000 avronun üzerinde) diğer ücret gruplarına göre daha uzun süre Hollanda'da kalır (%87). Ayrıca, göçmen işçilerden eşi olanlar, Hollanda'da evlenenler veya burada doğanlar diğer göçmen işçilere kıyasla daha uzun süre kalırlar.

Erişim: <https://www.cpb.nl/blijven-of-vertrekken-een-analyse-van-de-verblijfsduur-van-arbeidsmigranten#>

Anahtar Kelimeler: Hollanda, Göçmen İşçi, Ücret.

8. Enflasyon Riski Sürüyor / DIW (Almanya)

Almanya Federal İstatistik Ofisi, ülkedeki tüketici fiyatlarının haziran ayında %2 oranında artacağını tahmin ediyor. Almanya'da enflasyonun mevcut koşullar altında ılımlı seyrederken, kalıcı şekilde her şeyin yolunda olduğunu söylemek için henüz çok erken. Yakın zamanda başlayan ve daha sonra sakinleşen İran-İsrail çatışmasında İran'ın önemli bir petrol üreticisi olması ve kritik petrol sevkiyat noktasını kontrol etmesi petrol fiyatlarını artırdı. Çatışma süresince petrol fiyatları artmasına rağmen beklenildiği kadar büyük bir şok yaşanmadı.

Ancak sınırlı seviyede artan petrol fiyatları ve piyasalardaki dalgalanmalar benzin ve dizel gibi önemli yakıtların fiyatlarını artırırken Almanya'da tüketici güvenini azaltacaktır. Petrol fiyatlarının yanı sıra enflasyon artışını tetikleyecek başka risklerde bulunuyor. Altyapı geliştirme adına yapılan kamu harcamalarının önümüzdeki süreçte fiyatlar üzerinde önemli baskı yapabileceği bildiriliyor. Uzmanlar, finansal kaynakları ve fonları enflasyonu tetiklemeyecek şekilde mantıklı ve planlı şekilde kullanılması gerektiği hususunda yetkilileri uyarıyor. DIW, güncel ekonomik tahminlere dayanarak enflasyonun bu yıl %2,1 olmasını, gelecek yıl ise %2,2 olmasını bekliyor.

Erişim: https://www.diw.de/de/diw_01.c.966720.de/inflationsgefahren_lauern_weiterhin.html

Anahtar Kelimeler: Almanya, Enflasyon, Fiyat, Kamu Harcamaları.

B. POLİTİKA

1. Lahey'deki NATO Zirvesi'nden Ne Beklemeliyiz? / Brookings Institute (ABD)

Lahey'deki NATO Zirvesi, müttefiklerin kolektif güvenliğe olan bağlılıklarını test edecek kritik bir buluşma olacak. Zirve, NATO üyelerinin hem dış tehditler hem de içsel bölünmelerle boğuştuğu bir dönemde gerçekleşiyor. Liderler, savunma harcamalarının artırılması, Rusya'nın saldırganlığına karşı nasıl bir yol izleneceği ve Ukrayna'nın desteklenmesi gibi konularda ortak bir zemin bulmaya çalışacaklar. Ancak ABD Başkanı Donald Trump'ın katılımı, zirvenin gidişatını belirsiz kılıyor. Trump'ın NATO'ya yönelik kararsız ve zaman zaman düşmanca tutumu, müttefiklerde güven eksikliğine neden oluyor.

Trump, özellikle %2 GSYH savunma harcaması hedefini yetersiz buluyor ve %5'lik yeni bir hedef öneriyor. Bu hedef, birçok Avrupa ülkesi için karşılaması oldukça zor bir hedef. Yine de bazı Avrupalı liderler, %3,5 "sert savunma" ve %1,5 "altyapı ve siber güvenlik" olmak üzere iki aşamalı bir öneride birleşmiş görünüyorlar.

Zirvede dikkat çekilecek bir başka konu Ukrayna'nın geleceği. NATO ülkeleri şimdiye dek Ukrayna'ya büyük destekler verdi, ancak 2024 yılında bu destek daha temkinli hale gelmiş durumda. ABD'nin Ukrayna'ya dair dili yumuşatması ve Trump'ın Ukrayna'ya olan desteğinin belirsizliği, Kiev'in NATO'dan açık bir taahhüt alma ihtimalini azaltıyor.

Aynı zamanda, Rusya'nın Avrupa'da sabotaj ve hibrit saldırı tehditleri, Avrupa güvenliğini doğrudan etkiliyor. NATO'nun özellikle doğu kanadı risk altındadır. Bazı istihbarat uzmanları, on yıl içinde NATO ile Rusya arasında doğrudan bir çatışma ihtimalini ciddi biçimde değerlendiriyor.

Asya-Pasifik bölgesi de NATO'nun radarında. Çin'in Rusya'ya verdiği destek ve Kuzey Kore-İran-Rusya eksenindeki askeri iş birliği, ittifakın daha geniş coğrafyalarda aktif bir rol üstlenmesi gerektiğini ortaya koyuyor. Bu bağlamda, Japonya, Güney Kore, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi ülkelerle ilişkilerin güçlendirilmesi önem kazanıyor.

Ancak tüm güvenlik problemlerinin yanı sıra NATO'nun iç dengesi de sarsılıyor. Trump'ın yeniden seçilme olasılığı ve yönetiminin NATO'ya yönelik kuşkuları, transatlantik ilişkilerde ciddi bir kırılma oluşturuyor. Trump'ın Kanada ve Danimarka gibi NATO üyeleri hakkında geçmişte sarf ettiği radikal söylemler – örneğin Kanada'yı 51. eyalet yapmak istemesi veya Grönland'ı satın alma girişimi – ittifakın birliğine gölge düşürüyor.

Zirvede en önemli soru, bu kırılma karşısında NATO'nun stratejik bütünlüğünü ve caydırıcılığını koruyup koruyamayacağıdır. Zirveden herhangi bir dramatik haber çıkmaması, muhtemelen başarı sayılacak. Ancak perde arkasındaki gerilimler, NATO'nun geleceğini şekillendirmeye devam edecek.

Lahey zirvesi, NATO'nun Rusya, Çin ve içsel liderlik sorunları arasında nasıl bir denge kuracağını ve Avrupa-Atlantik dayanışmasının ne ölçüde sürdürülebilir olduğunu göstermesi açısından önemli bir dönüm noktası olabilir.

Kaynak: Utrecht Robin

Erişim: <https://www.brookings.edu/articles/what-to-expect-at-the-nato-summit-in-the-hague/>

Anahtar Kelimeler: NATO, Trump, Ukrayna, Zirve.

2. AB Entegrasyon Politikaları Çökmüş Durumda / Centre for European Policy Studies (Belçika)

2021 yılı Ağustos ayında Kabil'in düşüşü, Afganistanlılar için sadece bir rejim değişikliğinden ibaret değil; Avrupa'da bürokrasiye takılmış umutların ve kaybedilmiş geleceğin başlangıcı oldu. Başlangıçta kapılarını açan Avrupa Birliği ülkeleri, kısa süre sonra karmaşık ve yavaş ilerleyen süreçlerle bu insanları dışarıda bıraktı. Bir zamanlar Afganistan'da önemli görevlerde bulunan yüksek vasıflı bireyler – kadınlar da dahil – Avrupa'da kendi mesleklerini yapamaz hale geldi. Bu durum yalnızca kişisel kayıplar değil; Avrupa'nın kendi kalkınma potansiyelini sessizce boşa harcadığını da gösteriyor.

AB'nin sığınma sisteminde yapılan düzenlemeler, Afganistan gibi ülkelerden gelen sığınma taleplerinin reddedilmesini kolaylaştırırken, bazı ülkeler Afganistan'ın sınır dışı edilmek için güvenli bir yer olduğu görüşünü savunuyor. Oysa ülkede süren istikrarsızlık milyonlarca insanı yerinden etmiş durumdadır. Ayrıca, 2023 yılında on binlerce Afganistan vatandaşı sınır dışı kararıyla karşı karşıya kaldı.

Kaynak: CEPS

Avrupa Komisyonu yasal yollarla vasıflı iş gücünü çekmeye çalışırken, halihazırda kıtada bulunan Afganistanlılara gereken fırsatları tanımıyor. Göçmenler, karmaşık bürokratik süreçler nedeniyle kendi potansiyellerini kullanamadan sistemde sıkışıp kalıyor. Kabul merkezleri yetersiz, entegrasyon ise tutarsız ve çoğu zaman önceliksiz bir mesele olarak

görülüyor. Bu da mültecileri STK'ların yardımına muhtaç hale getiriyor. Avrupa'da yaşamaya çalışan Afganistanlılar çoğu zaman işgücü piyasasından dışlanıyor, bu da hem insani açıdan hem de ekonomik olarak büyük bir kayıp anlamına geliyor.

Avrupa'nın mevcut yaklaşımı, Afganistanlı mültecilerin katkılarını göz ardı ederken, aynı zamanda işgücü açığını daha da büyütüyor. AB'nin entegrasyon planları kâğıt üzerinde iyi görünse de uygulamada planların etkili bir şekilde hayata geçirilmesi gerekiyor. Afganistanlıların sahip oldukları becerilerin tanınması hızlandırılmalı, istihdamla bağlantılı dil ve mesleki kurslara erişimin sağlanması ve aile birleşiminin kolaylaştırılması gerekli. Ayrıca kamu-özel sektör ortaklıkları ve toplum temelli çözümlerle entegrasyon güçlendirilmeli.

Erişim: <https://www.ceps.eu/eu-integration-policies-are-broken-the-case-of-afghanistani-immigrants-especially-women-proves-this/>

Anahtar Kelimeler: AB, Afganistan, Politika.

3. ABD ve İsrail'in, İran'ın Nükleer Hedeflerine Yaptığı Saldırıların Değerlendirilmesi / Council on Foreign Relations (ABD)

ABD Başkanı Donald Trump, 21 Haziran'da yaptığı açıklamada, "Gece yarısı Çekici Operasyonu" adını verdikleri harekât kapsamında İran'daki üç büyük nükleer tesisin vurulduğunu belirtti. Gerçekleşen saldırıyla birlikte ABD, İsrail'in 13 Haziran'da başlattığı ve her iki ülkenin de İran'ın nükleer silah üretimine yaklaştığını öne sürdüğü (İran'ın ise reddettiği) programı sekteye uğratmayı amaçlayan bombalama kampanyasına katılmış oldu. Ancak operasyonun, İran'ın artan uranyum zenginleştirme faaliyetlerini ve nükleer silah üretme kapasitesini durdurup durdurmadığı henüz netlik kazanmadı.

Natanz: İsrail'in ilk saldırıları, Tahran'ın yaklaşık 140 mil güneyinde bulunan ve İran'ın en büyük uranyum zenginleştirme merkezi olan Natanz tesisinde ağır hasara yol açtı. ABD, operasyon kapsamında bölgeye bir sığınak delici bomba atarak yıkımı daha da derinleştirdi. Saldırıların ardından elde edilen uydu görüntüleri, yer üstündeki elektrik trafo merkezi ile pilot yakıt zenginleştirme tesisinde ciddi hasar meydana geldiğini gösterdi.

Fordow: Cumartesi gecesi ABD'ye ait bir B-2 bombardıman uçağı tarafından atılan sığınak delici bombanın ardından, tesisin yer altındaki konumunun üzerinde yoğun duman bulutları yükseldi. Havadan çekilen görüntüler, altı büyük kraterin yanı sıra dağın yamacını kaplayan küllerin varlığını ortaya koydu. Ancak tesisin iç yapısında meydana gelen hasarın boyutu henüz netlik kazanmadı. İsrail, saldırıdan iki gün sonra bir hava harekâtı daha düzenledi. ABD Başkanı Donald Trump, Fordow ve diğer hedeflerin "tamamen ve bütünüyle yok edildiğini" ifade etti. Buna karşılık, İran hükümeti sözcüsü, Fordow'daki yer altı kompleksinin "geri dönüşü olmayan bir hasara uğramadığını" savundu.

İsfahan: Cumartesi günü ABD, Umman Körfezi'nde konuşlu Ohio sınıfı bir nükleer denizaltıdan fırlatılan iki düzineden fazla Tomahawk kara saldırı seyir füzesiyle İsfahan'ı vurdu. İsrail ise aynı gün içinde, uranyum dönüştürme tesisi dâhil olmak üzere en az dört binayı hedef aldı. İsrail saldırılarının, nükleer yakıt stoklarına doğrudan zarar vermediği anlaşıldı. Ancak pazar günü itibarıyla ABD'nin saldırısının hangi hedefleri vurduğu ya da ne ölçüde hasar oluşturduğu henüz netlik kazanmadı.

Kaynak: Maxar Technologies

Diğer Tesisler: ABD ile İsrail'in ortak saldırılarının ardından, plütonyum üretimi gerçekleştirdiği düşünülen yüksek güvenlikli Arak kompleksi ile ülkenin nükleer enerji

santrali Buşehr de dâhil olmak üzere birçok nükleer tesisin zarar görmediği bildirildi. Öte yandan İsrail, İran'ın nükleer programıyla bağlantılı bir üniversiteyi ve Kirmanşah, Bid Kaneh, Tebriz, Şiraz ile Piranşehr'in de aralarında bulunduğu on iki füze sahasını hedef aldı. Bombalama kampanyası kapsamında ayrıca bir askeri havaalanı, devlete ait bir televizyon kanalı ve bir hapisane de vuruldu. Hafta sonu boyunca İsrail, Tahran'daki merkezi gaz deposu, bir petrol rafinerisi ve dünyanın en büyük doğal gaz sahalarından biri olan Güney Pars da dâhil olmak üzere İran'ın kritik enerji altyapılarına yönelik çok sayıda saldırı düzenledi.

Bilim İnsanları; İsrail'in, İranlı bilim insanlarını hedef alma yönündeki uzun vadeli stratejisi kamuoyunca biliniyordu. Son saldırılarda en az on bilim insanı yaşamını yitirdi. Ölenler arasında, İran Atom Enerjisi Örgütü'nün eski başkanı Fereydoon Abbasi ile örgütün eski başkan yardımcısı Amir Hossein Feqhi yer aldı. Ayrıca, Şehid Beheşti Üniversitesi'nde görevli nükleer fizik öğretim üyeleri Ahmedreza Zolfaghari, Abolhamid Minouchehr ve Mohammad Mehdi Tehranchi de hayatını kaybedenler arasındaydı.

Erişim: <https://www.cfr.org/article/us-israel-attack-iranian-nuclear-targets-assessing-damage>

Anahtar Kelimeler: ABD, İsrail, İran, Nükleer.

4. Çin - İran İlişkisi / Observer Research Foundation (Hindistan)

Çin Devlet Başkanı Xi Jinping, Orta Doğu'da artan gerilimin ardından kamuoyuna yaptığı ilk açıklamada, İsrail'in İran'a yönelik askeri operasyonundan "derin endişe" duyduğunu belirterek, "Çin'in Orta Doğu'da barış ve istikrarın yeniden tesis edilmesi sürecinde yapıcı bir rol üstlenmeye ve tüm taraflarla birlikte çalışmaya hazır olduğunu" ifade etti. İsrail'in İran'a saldırısı nedeniyle açıkça eleştiren Çin hem kendi çıkarlarını korumak hem de Çin kurumları ile personelinin güvenliğini sağlamak amacıyla iki tarafla da diplomatik temas kurmaya çalıştı. Ayrıca Pekin yönetimi, mevcut kriz bağlamında Tel Aviv ile Tahran arasında arabuluculuk yapma olasılığını da değerlendirdi.

Çin'in İran'a açık destek vermekten kaçınmasının nedenlerinden biri, Tahran'ın özellikle Çin kamuoyu nezdindeki olumsuz imajı olabilir. İsrail ile İran arasındaki son çatışmaların

başlamadan bu yana Çin'deki yaygın kanaat, İran'ın geleceğine dair karamsar bir tablo çizmektedir. İran'ın üst düzey askeri yetkililerinin öldürülmesi ve nükleer tesislerinin İsrail saldırılarıyla imha edilmesi, Çin dijital medyasında İran'a yönelik eleştirilerin daha da yoğunlaşmasına neden oldu. Genel olarak Çin kamuoyunda İran'a yönelik sempati düzeyi oldukça düşüktür.

İran, Rusya veya Pakistan'ın aksine, tek bir güce aşırı bağımlı olmaktan çekinmektedir. Çinli bazı gözlemciler, 2015 yılında İran ile nükleer anlaşma imzalayan ülkeler (ABD, İngiltere, Fransa, Çin, Rusya ve Almanya) sonrasında İran toplumunda güçlü bir Avrupa ve Amerika yanlısı tutumun geliştiğini ileri sürmektedir. Gözlemcilere göre İran, Batı'nın yaptırımları kaldıracağı ve iş birliğini yeniden başlatacağı yönünde gerçekçi olmayan beklentiler içerisindedir.

İran, son yıllarda Şii Hilali'ni (Şii Arkı) etkin biçimde koruyabilmiş olsaydı, Çin kamuoyunda daha fazla saygı görebilir ve Çin hükümetinden daha fazla destek alabilirdi. Ancak bu beklenti artık geçerliliğini yitirdi. Aksine, Çinli yorumcular İran'a karşı duydukları güvensizliği ve memnuniyetsizliği giderek daha açık şekilde dile getirmektedir. Hem Çin hem de ABD ciddi iç baskılarla karşı karşıyadır ve bu nedenle diğer ülkelere karşı cömert politikalar uygulamak için alanları oldukça sınırlıdır. Bu eğilimin, büyük güç rekabetinin derinleşmesiyle birlikte daha da belirginleşmesi bekleniyor.

Çin medyasındaki değerlendirmelere göre, İran'a verilecek herhangi bir desteğin koşullu olacağı açıktır. Eğer İran gerilla tarzı bir strateji benimseyerek İsrail ve ABD ile uzun süreli bir çatışmayı sürdürebilirse bu durum ABD'nin hem Ukrayna hem de Orta Doğu'daki angajmanlarını derinleştirerek Çin'e stratejik bir rahatlama alanı sağlayabilir. Ancak Çinli analistler, İran'ın içsel kırılganlıkları nedeniyle bu tür sürdürülebilir bir çatışma kapasitesine sahip olup olmadığını sorgulamaktadır.

Kısa vadede Çin'in temel önceliği, İran ile İsrail veya ABD arasında çıkabilecek muhtemel bir çatışmanın, Çin'in İran'daki yatırımlarını olumsuz etkilememesini sağlamaktır. Orta ve uzun vadede ise Pekin, daha derin bir stratejik angajmanın koşulu olarak İran'ın savunma sanayine erişim ve daha geniş kapsamlı ekonomik iş birliği olanakları beklemektedir.

Her ne kadar kamuoyundaki eleştiriler yoğun olsa da Çin, İran'ı Libya veya Suriye ile aynı düzlemde değerlendirmiyor. İran, hem Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) hem de BRICS'in tam üyesidir. Bu bağlamda Pekin, bir ikileme karşı karşıyadır: Çin yönetimi, İran rejiminin ABD-İsrail baskısıyla çökmesini istememekte; ancak mevcut konjonktürde Tahran'ı aktif şekilde savunma bedelinin karşılığını verip vermeyeceği konusunda da ciddi tereddütler yaşamaktadır.

Kaynak: Getty

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/china-s-cautious-calculus-in-the-iran-israel-conflict>

Anahtar Kelimeler: Çin, İran, Çatışma, İş Birliği.

5. Avrupa'nın Askeri Yapılanması Yatırımlara Rağmen Yetersiz Kalma Riski Taşıyor / KIEL Institute (Almanya)

Avrupa ülkeleri son üç yıllık süreçte savunma konusunda önemli yatırımlar yapıyor. Ancak uzmanlar, artan harcamaların 2030 yılına kadar ulaşılması hedeflenen askeri kapasiteye erişilemeyeceği konusunda uyarıyor. Belirlenen hedeflere ulaşmak için yalnızca Avrupa'daki tedarik yöntemlerinin daha etkin kullanılması ve silah üreticilerinin maliyetlerini azaltmak değil; aynı zamanda silahlı kuvvetlerinin modernize edilmesi ve yeni teknolojilere öncelik verilmesi yönünde ortak çaba gösterilmesi gerekiyor.

Yapılan değerlendirmeler, Bruegel ve IfW Kiel tarafından Kiel Askerî Tedarik Takibi verilerine dayanılarak hazırlanan ortak raporun bulgularına dayanıyor. Söz konusu veri kaynağı, 2020–2025 dönemi kapsamında Almanya, Birleşik Krallık, Polonya ve sınırlı ölçüde Fransa'dan gelen askerî siparişlerle birlikte Rusya'nın askerî üretimini de sistematik biçimde izlemekte. Raporda, üretim seviyeleri, iş gücü sayıları ve ithalat verileri dâhil olmak üzere askerî alana ilişkin kapsamlı bilgiler yer alıyor.

Rapora göre, Avrupa'nın top mermisi ve obüs üretiminde kayda değer bir artış gözlemlendi. Milyonlarca top mermisinin üretildiği belirtilirken, 2022 yılında 168 olan yıllık obüs üretimi, günümüzde 400'ün üzerine çıktı. Ancak tank, piyade savaş araçları, füze ve savaş uçağı üretimi hâlâ ihtiyaç duyulan seviyelerin oldukça gerisindedir. Araştırmacılar, Avrupa'nın Rusya'nın yeniden silahlanma hızına yetişebilmesi için tank ve piyade aracı üretimini mevcut kapasitenin altı katına çıkarması gerektiğini vurguladı. Benzer şekilde, caydırıcılık kapasitesinin güçlendirilmesi için füze üretim kapasitesinde acil artışa ihtiyaç duyulmakta.

Kaynak: Framestock

Raporda, Avrupa'nın ileri düzey silah teknolojileri bakımından büyük ölçüde ABD'ye bağımlı olduğu ve yerli üretimin hâlâ sınırlı kaldığı vurgulanıyor. Avrupa'da geliştirilen silah sistemlerinin, ortalama olarak, uluslararası muadillerine kıyasla daha yüksek maliyetli olduğu ifade ediliyor.

Ayrıca, Avrupa'nın savunma Ar-Ge bütçesinde anlamlı bir artış yapılması gerekiyor. Halihazırda Avrupa ülkeleri yılda yaklaşık 13 milyar avro yatırım yaparken bu miktar, ABD'nin 145 milyar dolarlık savunma Ar-Ge harcamalarıyla karşılaştırıldığında oldukça düşük kalıyor.

Erişim: <https://www.ifw-kiel.de/publications/news/despite-billions-in-spending-europes-military-build-up-risks-falling-short/>

Anahtar Kelimeler: Avrupa, Savunma, Yatırım.

6. Rusya Kuzey Kore Nükleer Programını Aktif Olarak Finanse Ediyor / The Royal United Services Institute for Defence and Security Studies (Birleşik Krallık)

Nükleer silahların finansmanını engellemeye yönelik küresel çabalar sekteye uğramış durumdadır. Kuzey Kore'nin nükleer faaliyetlerini izleyen BM Paneli, Rusya'nın 2024 yılı Nisan ayında desteğini çekmesiyle işlevsiz hale geldi. Oluşan boşluğu doldurmak için İngiltere, ABD, Güney Kore ve müttefikleri tarafından kurulan MSMT, ilk raporunda Rusya ile Kuzey Kore arasında silah ve malzeme transferi, askeri eğitim, iş birliği ve BM yaptırımlarının ihlali gibi ağır suçlamalar ortaya koydu. Rapora göre Rusya, Kuzey Kore'ye petrol ürünleri sağlayıp bankacılık ilişkilerini geliştirirken, Kuzey Kore'de Ukrayna savaşında Rusya'ya askeri destek sağlıyor.

Kaynak: RUSI

MSMT raporu, Rusya'nın artık nükleer yayılmayı engelleyen değil, finanse eden bir aktöre dönüştüğünü vurguladı. 2024 yılı sonunda imzalanan KDHC-Rusya Stratejik Ortaklık Anlaşması bu iş birliğini resmileştirdi. Kuzey Kore, Rusya'dan ihtiyaç duyduğu

teknoloji ve maddi kaynakları sağlarken; Rusya, savaş çabalarını sürdürebilmek için uluslararası güvenilirliğini riske atıyor. Ayrıca Rusya, Kuzey Kore'nin uluslararası finansal sisteme erişim sağlamasına yardım ederek BM yaptırımlarını deldiği, özellikle Rusya ve Güney Osetya'daki muhabir bankalar aracılığıyla işlemlerin gerçekleştirdiği belirtiliyor.

Erişim: <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/russia-now-actively-funding-north-koreas-nuclear-programme>

Anahtar Kelimeler: Rusya, Kuzey Kore, Finansal Sistem.

7. Türkiye ve Fransa: Değerlendirilmesi Gereken Fırsatlar / IFRI (Fransa)

Türkiye-Fransa ilişkisi köklü bir geçmişe sahip olmasına rağmen, son birkaç yılda çeşitli dalgalanmalarla şekillenmiştir. Fransa, Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) üyeliğine yönelik olumsuz tutum sergilerken ikili ilişkilerin giderek soğumasına neden olmuştur. Bu durum bir anomalidir; zira Türkiye ile Fransa'nın ortak paydaları, onları ayırıştıran unsurlardan çok daha fazladır. Ancak Türkiye, özellikle Afrika ve diğer bölgelerde Fransız çıkarlarına rakip olarak görülmektedir.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali, uluslararası manzarayı köklü biçimde değiştirmiştir. Ukrayna, ABD'nin desteği ve AB'nin yardımları sayesinde Rus saldırılarına karşı koyabilmiştir. Türkiye, her ne kadar AB ve ABD'nin Rusya'ya yönelik yaptırımlarına katılmamış olsa da Montrö Boğazlar Sözleşmesi çerçevesinde Rus savaş gemilerinin Karadeniz'e geçişini engellemiştir. Ayrıca, Birleşmiş Milletler'in Ukrayna ile ilgili kararlarını desteklemiş ve savaşın erken dönemlerinde Ukrayna'ya insansız hava araçları temin etmiştir. Rusya, ABD başkanlık seçimlerinin sonuçlarını beklemiş ve Başkan Trump'ın yeniden Beyaz Saray'a dönmesiyle birlikte beklentilerinin karşılandığını düşünmüştür. Günümüzde NATO üyelerinden birine yapılacak olası bir Rus saldırısına karşılık verip vermeyeceği hususunda ciddi tereddütler yaşanmaktadır.

ABD, kurucusu olduğu düzeni adım adım terk etmekte ve artık ilgisini yitirdiği sahnelere müdahil olmak istememektedir. Uzun süredir Çin'e odaklanmak isteyen ABD'nin bu stratejik yönelimi, Avrupa ve Orta Doğu'daki çatışmalar tarafından kesintiye uğratılmıştır. Zaten zayıf olan uluslararası güven ortamı tamamen ortadan kalkmıştır.

Her ne kadar Rusya'nın askerî kapasitesi zaman zaman abartılıyor olsa da özellikle Doğu Avrupa'da Rusya'ya duyulan korku oldukça gerçektir.

Böylece AB, nihayet stratejik uykusundan uyanarak Rusya'ya karşı koymak için yeni ittifak arayışlarına yönelmiştir. Bu süreçte Fransa öncülük etmiş ve NATO'nun ikinci büyük ordusuna sahip olan Türkiye'ye yönelmiştir. Eğer ABD'nin yaşadığı tereddütler nedeniyle NATO'nun işlevselliği zayıflarsa, Avrupa savunmasının yeniden inşası AB'nin sorumluluğuna kalacaktır. Türkiye, Batı Avrupa Birliği'nin dağılmasından bu yana Avrupa'nın savunma mimarisinin dışında tutulmuştur. Türkiye, Daimî Yapılandırılmış İşbirliği (PESCO) ve Avrupa Savunma Ajansı'na katılmak istemiş; fakat her iki girişim de siyasi nedenlerle engellenmiştir. Artık ortak çıkarların belirleyici olduğu daha geniş bir perspektiften bakma ve bu engelleri aşmak için somut bir diyalog kurma zamanı gelmiştir.

Fransa ile Türkiye arasındaki iş birliği, Avrupa sahasında olası saldırıları caydırma açısından tamamlayıcı niteliktedir. Askerî teçizat bakımından Türkiye, ana muharebe tankları alanında belirgin bir üstünlüğe sahipken; büyük deniz araçları ve savaş uçakları bakımından iki ülke benzer kapasitelere sahiptir.

Nitekim savunma alanındaki iş birliğine dair örnekler geçmişte de görülmüştür. 2014 yılında Türkiye Savunma Sanayi İmalatçılar Derneği ile Fransa Havacılık ve Uzay Sanayii Derneği, uzun vadeli ikili iş birliği amacıyla bir Mutabakat Zaptı imzalamıştır. 2017 yılında ise Fransız-İtalyan ortaklığında faaliyet gösteren Eurosam ile Türk savunma şirketleri Aselsan ve Roketsan, hava ve füze savunma sistemleri alanında derinlemesine iş birliği başlatmak üzere anlaşmaya varmışlardır. Bu iş birliği, Türkiye'nin Uzun Menzilli Hava ve Füze Savunma Sistemi'nin geliştirilmesine zemin hazırlamıştır. Aynı yıl, Türkiye, Fransa ve İtalya Savunma Bakanları, Brüksel'deki NATO karargâhında bir Niyet Mektubu imzalayarak savunma iş birliğini özellikle hava ve füze savunma sistemleri üzerinden derinleştirme taahhüdünde bulunmuşlardır.

2024 yılı Kasım ayında Fransa, AB üyesi olmayan şirketlerin AB tarafından finanse edilen savunma teşviklerine erişimine karşı muhalefetini geri çekmiş ve Avrupa Savunma Yatırım Planı (EDIP) kapsamındaki fonların %35'inin, Türkiye'nin de dâhil olduğu AB dışı üreticilere yönlendirilmesine onay vermiştir. Yakın dönemde Fransız ve Türk şirketleri,

Polonya ile ortak bir mühimmat üretimi girişimi kurma niyetlerini açıklamışlardır. Bu sadece Avrupa'daki savunma gelişmelerine değil, aynı zamanda Orta Doğu'daki çatışmalara ilişkin de Türk-Fransız savunma iş birliğini ve istişarelerini gerekli kılmaktadır. Mevcut potansiyele rağmen taraflar arasında aşılması gereken bir güven sorunu bulunmaktadır. NATO, böyle bir iş birliğine zemin hazırlasa da ikili diyalog kanalları, muhtemel yanlış anlamaların önüne geçilmesinde daha etkili olacaktır. Pragmatik çözümler üretilebilmesi için yapıcı teşviklere ihtiyaç duyulmaktadır.

Kaynak: Shutterstock

Erişim: <https://www.ifri.org/en/editorials/turkey-and-france-allies-or-rivals-opportunities-be-seized>

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Fransa, İş Birliği.

C. ÇEVRE

1. DNA Testi, Etiyopyalı Çiftçiler İçin Geliştirilmiş Mahsul Çeşitlerinin Gizli Faydalarını Ortaya Koyuyor / International Food Policy Research Institute (ABD)

Düşük gelirli ülkelerde tarımsal verimliliği artırmak ve yoksulluğu azaltmak için çiftçilerin ıslah edilmiş tohumları benimsemesi büyük önem taşıyor. Ancak bu bölgelerde yapılan gözlemler, çiftçilerin geliştirilmiş tohumlardan elde ettikleri verimlerin, araştırma sahalarında belgelenen yüksek verim düzeylerinin oldukça gerisinde kaldığını gösteriyor. Ortaya çıkan farkın nedenlerinden biri, çiftçilerin ektikleri tohum türünü yanlış tanımlamaları olabilir. Araştırma sahalarında tohum türleri bilimsel olarak sınıflandırılırken, küçük çiftçilerin kullandığı veriler genellikle kendi beyanlarına dayanmakta ve bu da hatalara yol açmaktadır. Eğer çiftçiler geliştirilmiş bir çeşit ektiklerini farkında olmadan yanlış tanımlarlarsa, bu tür tohumlardan yüksek verim alabilmek için gereken tamamlayıcı uygulamalara yönelmemekte ve potansiyel verim artışını kaçırmaktadırlar.

Mevcut sorunu araştıran bir çalışmada, 2018-2019 Etiyopya Sosyo-ekonomik Araştırması'ndan yararlanıldı. Anket kapsamında çiftçilerden aldıkları mısır örnekleri, DNA parmak izi analiziyle değerlendirilerek gerçekten geliştirilmiş çeşitler kullanıp kullanmadıkları belirlendi. Çiftçilerin sadece kendi beyanları esas alındığında, geliştirilmiş ve geleneksel tohumlar arasında anlamlı bir verim farkı tespit edilemedi. Ancak DNA analiziyle doğrulanan veriler kullanıldığında, geliştirilmiş çeşit kullanan ve bunun farkında olan çiftçilerin daha yüksek verim elde ettikleri görüldü. Bu çiftçilerin, tohumları daha bilinçli şekilde kullandıkları, işgücünü artırdıkları ve gübre gibi girdilere daha fazla yatırım yaptıkları görüldü. Sonuç olarak ortalama verimde %72'lik bir artış yaşandı. Bu artışın %42'si doğrudan tohumun genetik yapısından, %30'u ise çiftçilerin tohumları verimli kılmak için gösterdiği ek çabalardan kaynaklandı.

Hasat sezonunda hektar başına 71 dolar civarında bir gelir artışı sağlanabilirken, bu tohumların maliyeti ortalama 25 dolardır. Bulgular, tarımsal politikaların başarısı için

doğru veri kullanımının ne kadar kritik olduğunu gösteriyor. DNA analizleri gibi bilimsel yöntemler kullanılmadan, geliştirilmiş tohumların sağladığı faydalar doğru biçimde ölçülemez ve bu da tarımsal araştırma yatırımlarının yanlış değerlendirilmesine neden olabilir. Etiyopya örneğinden elde edilen sonuçlar, başka ülkelerde de benzer araştırmalarla desteklenmeli ve küçük çiftçilerle ilgili veri toplama süreçlerinde ölçüm hatalarının azaltılması için daha dikkatli yöntemler geliştirilmelidir.

Kaynak: Alamy

Erişim: <https://www.ifpri.org/blog/dna-testing-reveals-hidden-benefits-of-improved-crop-varieties-for-ethiopian-farmers/>

Anahtar Kelimeler: Etiyopya, DNA, Tahıl.

2. Kritik Minerallerin Güvenliği / Italian Institute for International Political Studies (İtalya)

Batılı ülkeler, stratejik teknolojilerde rekabet avantajını korumak ve ekonomik güvenliklerini artırmak amacıyla kritik hammadde (CRM) kaynaklarını güvence altına almaya yönelik yoğun bir arayış içerisindedir. Bu süreçte uluslararası iş birliği ve kaynak diplomasisi temel araçlar hâline gelirken, politikaların parçalı ilerlemesi ve özellikle Trump dönemi sonrası yaşanan belirsizlikler, uzun vadeli koordinasyon ve sürdürülebilirlik hedefleri önünde önemli bir engel oluşturuyor.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), lityum, kobalt, nikel, grafit ve nadir toprak elementleri gibi minerallerin temiz enerji teknolojilerinin yaygınlaşması için kritik öneme sahip olduğunu vurguluyor. Elektrikli araçlar, yenilenebilir enerji altyapısı, yapay zekâ ve veri merkezleri gibi stratejik alanlarda artan yatırım, kritik minerallere olan küresel talebi daha da hızlandırıyor. 2030 yılına kadar mevcut talebin ikiye, 2050 yılına kadar ise üç katına çıkması bekleniyor.

Bu bağlamda, ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından 2022 yılında başlatılan Mineral Güvenliği Ortaklığı (MSP), kritik minerallere yönelik çok taraflı ve sürdürülebilir tedarik zinciri kurma hedefiyle öne çıkan bir platformdur. Bugün itibarıyla MSP; ABD, AB ve 13 müttefik ülkenin katılımıyla dört kıtada yaklaşık 30 projeyi destekliyor.

Trump döneminde gündeme gelen kritik mineral politikası, çelişkili adımlar nedeniyle stratejik netlikten uzak bir görünüm oluşturdu. Çin ile süregelen ticaret savaşı ve Pekin'in nadir topraklara yönelik ihracat kontrolleri, ABD'nin Çin dışı tedarik zincirlerine yönelmesini teşvik etti. Trump'ın yayımladığı idari emirler bu süreci hızlandırırken, Biden döneminde yürürlüğe giren Enflasyon Azaltma Yasası (IRA), özellikle batarya üretimi ve elektrikli araçlar için sağlanan vergi teşvikleriyle madencilik sektöründe yeni fırsatlar sağladı. Ancak bu teşviklerin "One Big Beautiful Bill" ile kısıtlanması ya da kaldırılması durumunda, ABD pazarındaki büyüme potansiyeli zayıflayabilir.

ABD, ithalata yüksek bağımlılığı nedeniyle kritik mineralleri Çin, AB ve müttefik ülkelerden gelen ithalat vergilerinden muaf tutarken, aynı zamanda Ticareti Genişletme Yasası'nın 232. Bölümü kapsamında ithalatın ulusal güvenlik üzerindeki etkilerini incelemeye başladı. Bu ikili yaklaşım, ABD'nin jeoekonomik çıkarları ile jeopolitik hedefleri arasındaki gerilimi gözler önüne serdi.

Kanada ve Avustralya, Batı'nın tedarik zinciri çeşitlendirme stratejisinde merkezi konumdadır. Her iki ülke de zengin rezervlere ve gelişmiş madencilik sektörlerine sahiptir. Avustralya, lityum üretiminde dünya lideri konumunda olup Çin'e olan işleme bağımlılığını azaltmak amacıyla Future Made in Australia Act gibi yasal düzenlemelerle sanayi politikasını dönüştürmektedir. Kanada ise ABD ile imzaladığı Kritik Mineraller Ortak Eylem Planı kapsamında, kobalt rafinerisi gibi projelerle somut iş birliği adımları atmaktadır.

Asya'da ise Japonya ve Güney Kore, elektrikli araç bataryası değer zincirinde küresel üretim kapasitesinin %25'ini temsil etmekte ve rafinaj konusunda gelişmiş altyapılara sahip. Ancak her iki ülke de kritik mineral ithalatında Çin'e yüksek derecede bağımlı. Bu nedenle Japonya, Avustralya'daki Lynas yatırımlarıyla ve ABD ile kurduğu üçlü iş birliğiyle bu bağımlılığı azaltmayı hedeflemektedir.

Kaynak: ISPI

Erişim: <https://www.ispionline.it/en/publication/mineral-insecurity-why-the-global-north-wants-deals-on-critical-mineral-211961>

Anahtar Kelimeler: Kritik Mineraller, Enerji, Maden.

3. Yeşil Geçişler Gıda Üreticileri ve Çalışanları İçin Ne Anlama Geliyor? / International Institute for Environment and Development (Birleşik Krallık)

Küresel gıda sistemi iklim değişikliği ve biyolojik çeşitlilik kaybına yol açmanın yanı sıra bu etkiler karşısında oldukça savunmasızdır. Birçok şirket sürdürülebilir kaynak kullanımı için çeşitli adımlar atarken, tedarik zincirindeki çiftçiler ve tarım işçilerinin durumu genellikle göz ardı edilmekte. Bu ihmal, sürdürülebilirlik hedeflerinin "kimseyi geride

birakmama” ilkesine zarar verme riski taşımakla kalmayıp, yeşil geçişlerin başarısını da tehlikeye atmakta.

Sürdürülebilir tarım uygulamalarının verim, gelir ve işgücü üzerindeki etkileri oldukça karmaşık. Bazı küçük çiftçilerde verim ve gelir artışı gözlemlenirken, bu geçişler işgücü yoğunluğunu artırabilir, çalışma saatlerini uzatabilir ve sağlık güvenliği risklerini yükseltebilir. Büyük çiftliklerde ise makineleşme bazı işgücü ihtiyaçlarını azaltırken, farklı zorluklar ve sınırlamalar ortaya çıkmakta.

Pestisit kullanımının azaltılması ise hem çevre hem de işçiler için net bir kazanım alanı olarak görülmektedir. Pestisit zehirlenmeleri ciddi sağlık sorunlarına yol açarken, sürdürülebilir yöntemlerle maliyetler de düşürülebilir. Ancak bazı yöntemler, örneğin toprak işlemez tarım, iş yükünü değiştirerek yeni sağlık riskleri oluşturabilir.

Tüm bu karmaşık etkiler göz önünde bulundurulduğunda, yeşil geçişlerin işçiler üzerindeki sonuçları daha detaylı incelenmeli ve olası olumsuz etkiler yönetilmelidir. İşgücü artışı her zaman olumsuz değil; önemli olan işlerin adil, anlamlı ve insana yakışır olmasıdır. Mevcut araştırmalarda işçi hakları ve insan odaklı yaklaşımlar yetersizdir.

Kaynak: Flickr

Erişim: <https://www.iied.org/what-will-green-transitions-mean-for-food-producers-workers>

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Tarım, Pestisit.

4. Arap Bölgesinde Tarım Arazilerinin Bozulması / Food and Agriculture Organization of the United Nations (İtalya)

Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) yürüttüğü yeni bir çalışmaya göre, Arap bölgesinde tarım arazilerinin bozulması kaygı verici boyutlara ulaştı. Bölgedeki 70 milyon hektar tarım arazisinin üçte ikisi insan kaynaklı bozulmadan etkilendi.

FAO, dünya genelinde 1,66 milyar hektarlık alanın insan faaliyetleri nedeniyle bozulduğunu ve bu alanların %60'ından fazlasının tarım arazilerini kapsadığını tahmin ediyor. Küresel gıda üretiminin yaklaşık %95'inin toprağa bağlı olduğu göz önüne alındığında, bu ölçekteki bozulma tarımsal gıda sistemleri açısından ciddi tehditler oluşturuyor.

Söz konusu çalışma, arazi bozulmasını önlemeye, azaltmaya ve tersine çevirmeye yönelik bütüncül çözümlerin gerekliliğine dikkat çekiyor. Sürdürülebilir toprak, arazi ve su yönetimini temel alan yaklaşımları vurgulayan çalışma, uluslararası toplumu biyoçeşitliliği korumaya ve iklim değişikliği etkileriyle mücadele etmeye çağırıyor.

Temel Bulgular:

- Arap bölgesi, özellikle ekili arazilerde gözlemlenen yüksek arazi bozulma oranlarıyla dikkat çekiyor. Bozulmada; aşırı gübre ve pestisit kullanımı, sulama kaynaklı tuzlanma, kum ve toz fırtınalarındaki artış, yükselen sıcaklıklar ve iklim değişikliğine bağlı su kıtlığı gibi unsurlar etkili oluyor.
- 26 milyon hektarlık bozulmuş tarım arazisinin restore edilmesi, yağ bitkilerinde verim açığını %50'ye kadar azaltabilirken, tahıl ile kök ve yumru bitkilerde potansiyel verim artışlarını mümkün kılabilir.
- Bulgular, gıda güvenliğini artırmak, yoksulluğu azaltmak ve sürdürülebilir, dirençli tarımsal gıda sistemleri inşa etmek için, tarım arazilerinin restorasyonuna odaklanan, yerel koşullara göre uyarlanmış ve ülkeler arası iş birliğini teşvik edecek özel bir bölgesel girişimin gerekliliğini ortaya koyuyor.

2024 yılı Aralık ayında düzenlenen Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) 16. Taraflar Konferansı'nda (COP16) başlatılan Riyad Eylem Gündemi, bu

yöndeki mevcut küresel ve bölgesel ivmeye katkı sağlıyor. Söz konusu girişim; arazi restorasyonunu ilerletmeyi, kuraklık ve su kıtlığına karşı direnci artırmayı ve sürdürülebilir tarımsal gıda sistemlerini teşvik etmeyi hedefliyor.

Kaynak: *Giulio Napolitano*

Erişim: <https://www.fao.org/newsroom/detail/fao-study-reveals-alarming-agricultural-land-degradation-in-the-arab-region/en>

Anahtar Kelimeler: Gıda Güvenliği, Tarım, Arazi Bozulması.

5. İzmir’de Orman Yangını / AL-MONITOR (ABD)

Türkiye’nin turizm merkezi İzmir’de çıkan orman yangınları şiddetli rüzgârın etkisiyle yayılmaya devam ederken, havaalanının kapatılmasına ve yangına yakın yerleşim yerlerinin boşaltılmasına neden oluyor. Ormanlık alanları saran ve yerleşim alanlarına doğru ilerleyen alevleri kontrol altına alabilmek için helikopterler, itfaiye uçakları ve kara araçlarıyla söndürme çalışmaları yürütülüyor.

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı yaptığı açıklamada yangını körükleyen rüzgarların İzmir’in Kuyucak ve Doğanbey bölgelerinde saatte 65 km’ye ulaştığını açıkladı. Rüzgârın şiddetiyle bazı yangın söndürme uçaklarının havalanamadığı da belirtildi. Yangınların 12km’lik alanı etkilediği, 21 kişinin yaralanmasına neden olduğu ve yabancı yaşamı da önemli ölçüde zarar verdiği vurgulandı. İletişim Başkanlığı ise Türkiye

genelinde son üç gün içerisinde 263 yangının çıktığı ve bunun 259'unun kontrol altına alındığını açıkladı. Kalan dört yangının İzmir'de, Manisa'da ve Hatay'da devam ettiği bildirildi.

Avrupa'yı da etkisi altına alan sıcak hava dalgalarının başlıca etkeni olarak iklim değişikliği gösteriliyor. Fransa, Yunanistan ve İspanya'da sıcaklıklar 40 dereceyi aşıyor. Meteoroloji uzmanları Kuzey Afrika'dan yayılan sıcak hava dalgasının mevcut durumu daha da kötüleştirebileceğini söylüyor. 2024 yılında Türkiye'de GSYH'nin %13'ünü oluşturan turizm, kritik sektör olarak öne çıkıyor. Sektör ocak-mart ayları arasında 9,4 milyar dolar gelir elde ederek geçen yıla kıyasla %6 oranında artış gösterdi. 2024 yılında toplam turizm gelirleri %8,3 artarak 61 milyar dolara yükseldi.

Kaynak: Murat Kocabaş

Erişim: <https://www.al-monitor.com/originals/2025/06/wildfires-spread-across-turkeys-tourism-hub-izmir-amid-regionwide-heat-wave>

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Orman Yangını, İklim.

D. SOSYAL

1. Yenilik İş İmkanlarını Artırırken Eşitsizliği Çoğaltabilir / KIEL Institute (Almanya)

Yüksek düzeyde inovasyona sahip bölgeler, daha güçlü istihdam artışı yaşıyor. Patent faaliyetlerinin iki katına çıkarılması, istihdamda %6'lık bir artışa yol açıyor. Küresel bilgi ağlarına iyi entegre olmuş ve araştırma iş birliklerine aktif biçimde katılan bölgelerde ise bu etki daha da belirginleşiyor. Ancak inovasyonun yalnızca birkaç teknolojik alanda yoğunlaşması durumunda istihdam artışı yavaşlıyor. Bu bulgular, KIEL Enstitüsü liderliğinde yürütülen ve Avrupa Birliği tarafından desteklenen RETHINK-GSC adlı araştırma projesinden elde edilmiştir.

Kaynak: [peopleimages.com](https://www.peopleimages.com)

Çalışmada, patent verilerinden yararlanarak 2011–2021 döneminde 272 Avrupa bölgesinde inovasyon ile istihdam arasındaki ilişki incelenmiştir. Sadece patent sayılarıyla sınırlı kalmayan analiz; atıf desenleri, teknolojik yoğunlaşma ölçütleri ve inovasyonun yayılımını da kapsayarak bölgesel inovasyon dinamiklerine dair ayrıntılı bir tablo sunmaktadır. Sonuçlara göre en hızlı büyüyen alt alanlar; nanoteknoloji, elektrikli makineler, yüzey teknolojileri ve dijital iletişimdir. Ayrıca daha yüksek inovasyon

kalitesinin (patent başına ileriye dönük atıflarla ölçülen) istihdamı kayda değer biçimde artırdığı, en güçlü istihdam etkisinin ise inovasyonun birden fazla teknolojik alana yayıldığı durumlarda ortaya çıktığı görülmüştür. Buna karşılık, Ar-Ge'nin yalnızca birkaç alanda yoğunlaştığı bölgelerde, genel inovasyon faaliyetlerine rağmen istihdam artışı sınırlı kalmıştır.

Bu nedenle çalışma, inovasyonun potansiyel iş kayıplarına yol açıp açmadığına ilişkin daha geniş kapsamlı tartışmalarla da ilişkili. Otomasyon ve YZ'nin istihdam üzerindeki etkilerine yönelik kamuoyundaki endişeler, konuyu güncel kılmakta. Araştırma bulguları, inovasyonun işletmelerin verimliliğini artırdığını ve işgücüne olan talebi yönlendirdiğini, dolayısıyla istihdam artışını desteklediğini ortaya koymaktadır.

Erişim: <https://www.ifw-kiel.de/publications/news/innovation-creates-jobs-but-can-increase-inequality/>

Anahtar Kelimeler: İnovasyon, İstihdam, Bölgesel Eşitsizlik.

2. 2040 Yılına Kadar Uzun Vadeli Evde Bakım ve Destek Gereksinimleri %60 Artacak / Economic & Social Research Institute (İrlanda)

İrlanda merkezli Ekonomik ve Sosyal Araştırma Enstitüsü tarafından yayınlanan rapora göre ülkede yaşlı nüfusa sağlanan uzun süreli konut bakımı (LTRC) yatak ve evde destek olunan saat sayısının 2040 yılına kadar en az %60 oranında artacağı öngörülüyor. LTRC ve ev desteği ihtiyacında görülen artışın büyük ölçüde ülkedeki yaşlı nüfusun yükselişinden kaynaklandığı bildiriliyor. 2040 yılına gelindiğinde İrlanda'da her 5 kişiden 1'i +65 yaşında olacağı ve aynı zamanda +85 yaş LTRC ve ev desteği kullanan yaşlı sayısının iki kat artacağı belirtiliyor.

2022 yılında LTRC evlerinde tahmini olarak toplam 33.324 kısa ve uzun süreli yatak bulunuyor. İrlanda'da faaliyette olan huzurevlerinde 8 yataktan 1'i kısa süreli bakım için kullanılırken, diğer 7 yatak uzun süreli bakım için ayrılıyor. Kısa süreli bakım için kullanılacak yatak sayısının 22 yılında 3.745'ten 2040 yılına kadar 6.430 ila 7.265'e çıkması (%72 ila %94 oranında artış) öngörülüyor. Uzun süreli bakım için kullanılacak yatak sayısının 2022 yılında 29.579 yataktan 2040 yılına kadar %61 ila %80 arasında bir artış ile

47.590 – 53.270 olması bekleniyor. Evde bakım için gerekli olan saatin ise 2022 yılında yıllık 28,7 milyondan 2040 yılına kadar yıllık 44,9 ila 54,9 milyona yükseleceği (%57 ila %91 oranında artış) tahmin ediliyor.

Erişim: <https://www.esri.ie/news/new-esri-report-projects-that-long-term-residential-care-and-home-support-requirements-will>

Anahtar Kelimeler: Yaşlı Nüfus, Evde Bakım, Sosyal Yardım.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

E. TEKNOLOJİ

1. Hong Kong'un Stablecoin Planı / Observer Research Foundation (Hindistan)

21 Mayıs 2025'te Hong Kong Yasama Konseyi, para birimlerine endeksli stablecoinler (FRS) için kapsamlı ve dönüm noktası niteliğinde bir düzenleyici çerçeve oluşturan Stablecoins Bill'i kabul etti. Bu mevzuat, yalnızca kripto para birimlerinin düzenlenmesini sağlamamakta, aynı zamanda Hong Kong'u küresel ödeme ve mutabakat ağlarında stratejik bir merkez haline getirme potansiyeli taşıyor. FRS ihraççıları için lisanslama rejimi getiren yasa, sanal varlık faaliyetlerinin denetimini güçlendirerek piyasa bütünlüğünü, tüketici haklarının korunmasını ve finansal istikrarı destekliyor.

Hong Kong Para Otoritesi (HKMA), 2022 yılı Ocak ayında stablecoin düzenlemelerine ilişkin resmi süreci başlatmak adına kripto varlıklar ve düzenleyici yaklaşımlar hakkında kamuoyundan görüş almayı hedefleyen bir tartışma belgesi yayımladı. HKMA, 2023 yılı Ocak ayında FRS'yi risk temelli lisanslama sistemiyle düzenlemeyi amaçlayan bir politika bildirisi yayınlayarak, stablecoinlerin finansal düzenlemeye dahil edilmesine ilişkin kararlılığını net şekilde ifade etti.

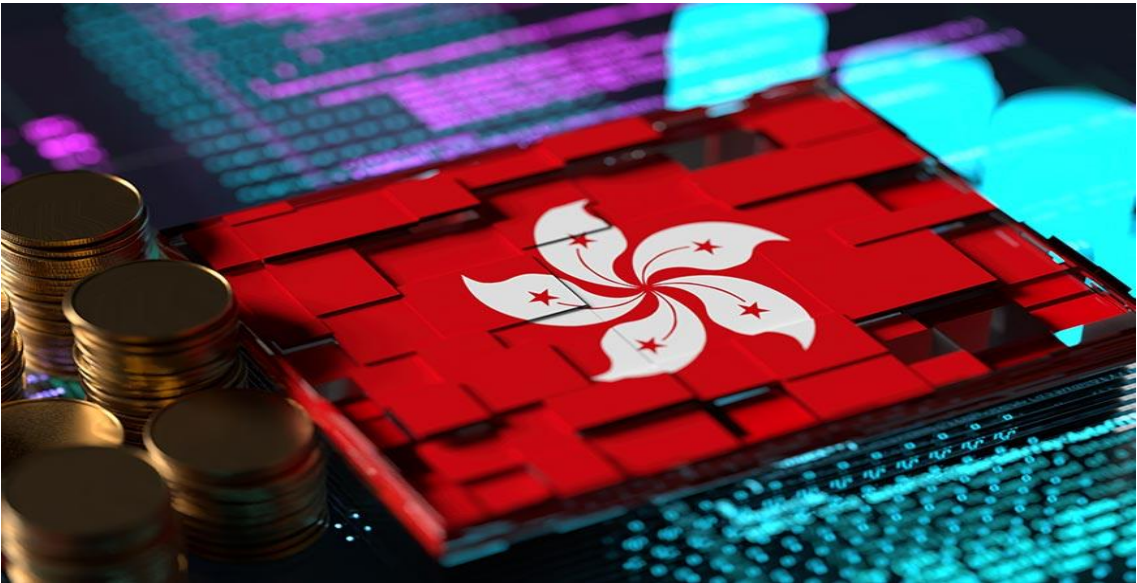
Hong Kong'un yeni stablecoin yasası, dijital varlıkların düzenlenmesi yarışında kritik bir dönemeçte kabul edildi. Aynı hafta, ABD Senatosu da dijital finansın düzenlenmesine ilişkin jeopolitik rekabetin önemli bir göstergesi olarak GENIUS Act üzerine adımlar atıldı. ABD doları, rezerv para birimi ve uluslararası ticaret ile ödeme sistemlerinde tercih edilen araç olması dolayısıyla küresel ekonomide merkezi bir rol oynuyor. Bu durum, USDT ve USDC gibi başlıca stablecoinlerin ABD dolarına endeksli olmasında da açıkça görülüyor.

Dolar destekli stablecoinler, sınır ötesi ödemeler, kripto para işlemleri ve finansal inovasyonlarda temel araçlar haline gelmiş; dolayısıyla doların gelişmekte olan finansal sistemler üzerindeki etkisi artmıştır. Stablecoin kullanımındaki artış, ABD doları cinsinden varlıklara talebi yükseltmiş, bu varlıkları ABD borç piyasaları için giderek daha önemli bir destek mekanizması haline getirmiştir.

Küresel ortamda Çin farklı bir tutum sergilemektedir. Son on yılda kripto para faaliyetlerini fiilen yasaklayan Çin, en kısıtlayıcı yaklaşımlardan birini benimsemiştir. Ancak Hong Kong'un stablecoin girişimlerine yaklaşımı daha esnek. Pekin yönetimi, el konulan kripto varlıkların tasfiyesi için Hong Kong'u bir kanal olarak kullanmakta. Bu stratejik tutum, Hong Kong'un dijital varlıklarda yenilikçi ancak denetimli bir "kum havuzu" işlevi görmesine olanak tanırken, Çin'in ulusal para politikasını koruyup finansal deneylerden faydalanmasına imkân sağlamakta.

Hong Kong'daki yeni düzenlemeler, stablecoin ihraççılarının lisanslama süreçlerine uyum sağlamasını ve teknolojik altyapı ile risk yönetimine yatırım yapmasını zorunlu kılıyor. Bu durum, finansal kurumlar için hem zorluk hem de fırsatlar sunuyor. Dijital varlık ekosistemi olgunlaştıkça, geleneksel finans aktörleri ve lisanslı stablecoin ihraççıları arasında yenilikçi finansal ürünlerin geliştirilmesi için iş birlikleri artacaktır. Yıl sonu yürürlüğe girecek mevzuat, Hong Kong'un finansal dönüşümünde kritik bir eşik olarak görülüyor.

Blok zincir teknolojisi ise spekülasyon ve kripto varlıklardan daha ileriye giderek, gerçek dünya varlıkları ve referanslı stablecoinlerin tokenleştirilmesiyle finansal sistemlere entegre oluyor. Singapur'un Guardian Project'i ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin ulusal blok zinciri stratejileri, bu alandaki gelişmeleri hızlandırıyor. Hong Kong'un düzenleyici yaklaşımı da Çin anakarasının katı tutumuna rağmen, inovasyon ile gözetimi dengede tutan benzersiz bir model sunuyor.

Kaynak: Getty

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/hong-kong-s-stablecoin-plan-viability-under-china-s-gaze>

Anahtar Kelimeler: Hong Kong, Stablecoin, Teknoloji.

2. Potansiyel Bir Askeri Devrim - Kitlesele Dron Savaşı / IFRI (Fransa)

Ukrayna'da gözlemlenen yaygın İHA kullanımı bir askeri devrimin koşullarını karşılıyor. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali üçüncü yılına girerken, savaş alanı İHA'lara dayalı büyük bir dönüşümün merkezi haline geldi. Bu durum hem niceliksel açıdan hem de operasyonel dinamikler ve kuvvet yapısı üzerindeki etkileri bakımından benzeri görülmemiş bir niteliğe sahip. 2022 öncesi dönemde İHA'ların en yoğun şekilde kullanıldığı çatışma, zırhlı araçlar, topçu sistemleri ve hava savunmalarındaki kayıpların yaklaşık %45'inin dronlara atfedildiği Dağlık Karabağ Savaşı idi. Ancak Ukrayna'da, bu oranın %60 ila %70'e ulaşacağı öngörülüyor.

İHA'lar, hem Ukrayna hem de Rus ordularının personel ve ağır teçhizat kayıplarına rağmen muharebe etkinliğini sürdürmelerine yardımcı oldu. Saldırı hamleleri için gerekli olan şok etkisini ve mevzileri koruma ya da geri alma sürecinde gerekli olan durdurucu gücü sağlar. Bu bağlamda İHA'lar, cephe hatlarını adeta kalıcı bir üzüm salkımı gibi doyurmakta veya düşman atılımlarına karşı reaktif bir kalkan işlevi görmekte. Ayrıca arka hatlara sızarak ateş destek unsurlarını ve lojistiği hedef almakta, birlik ya da ekipman rotasyonları için sürekli tehdit oluşturmaktadır.

Harkiv'den Herson'a uzanan 1.000 kilometrelik kesintisiz cephe görüntüsüne rağmen, 2022 sonbaharından itibaren Ukrayna'da yerleşen mevzi savaşı, taktik ve operasyonel düzeyde süreksiz ve akışkan bir yapı sergilemekte. Ateş gücü ve sensörlerle doymuş bir savaş ortamında hayatta kalabilmek adına kuvvetler mekanizasyondan uzaklaşıp dağılmıştır. Rus kaynaklarına göre, "savunmada en fazla 10 asker, üstün bir düşman gücünü durdurabilmektedir." İstihbarat, gözetleme, keşif (ISR), elektronik harp (EW), kara tabanlı hava savunması (GBAD) ve insansız araçlarla sağlanan ateş desteği gibi alanlarda bütünleşik desteğe duyulan gereksinim, "tabur ve alay düzeyinde büyük ölçekli

operasyonları” caydırıcı hale getirmiştir. Sonuç olarak kuvvet konuşlandırmaları, sınırlı baskınlar ve küçük çaplı akınlar biçiminde yürütülmektedir.

Bu süreçte, robotik, dronize ve otomatik sensörlerle sağlanan katmanlı ateş yapıları, geleneksel kuvvet yapılarını işlevsizleştirmiştir. Bu sistemler, post-endüstriyel devletler açısından sürdürülemez hale gelen klasik kademe düzeninin yerini alarak, son derece esnek, uyarlanabilir ve çok alanlı operasyonlara dayalı bir ateş ağı oluşturmuştur. Dronlaşma, her iki tarafın askeri eylemlerini şekillendiren ve stratejik dikkati kendine çeken yeni bir savaş paradigmasına dönüşmüştür.

Kaynak: Parilov

Erişim: <https://www.ifri.org/en/papers/design-destroy-dominate-mass-drone-warfare-potential-military-revolution>

Anahtar Kelimeler: Ukrayna, Rusya, İHA.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Aspen Institute

İş ve Çalışma Koşullarına Yönelik Saha Analizi

Çevrimiçi Etkinlik (22.07.2025)

ABD’de iş ve çalışma koşullarını iyileştirmeye yönelik çabalar uzun süredir devam etmekte. Günümüzde düşük ücretli, sigortasız işlerin artması ve yayılması ile konu giderek derinleşmekte. Birçok sektör temsilcisi ve işverenler mevcut iş ve iş koşullarını geliştirmek adına çeşitli yollar denemekte. Gerçekleştirilecek etkinlikte işverenlerin mevcut koşullar hakkında neler düşündükleri ve gelecekteki stratejilerinin neler olduğu değerlendirilecektir.

Erişim: <https://www.aspeninstitute.org/events/fixing-work-recent-lessons-from-the-field/>

2. Urban Institute

Konut Finansmanında Kredi Skorlarının Dünü, Bugünü ve Geleceği

Çevrimiçi Etkinlik (24.07.2025)

Kredi puanları özellikle konut finansmanına ihtiyaç duyan bireyler için oldukça kritik bir unsurdur. Kredi puanları, risk tabanlı fiyatlandırma kararları, kredi koşulları, peşinat gereksinimleri vb. unsurlar konut finansmanı için önemlidir. Gerçekleştirilecek etkinlikte konut finansmanına erişim, kredi puanlama, yenilikçi çözümler ve geleceğe yönelik konut finansman sistemleri üzerine tartışma yapılacaktır.

Erişim: <https://www.urban.org/events/past-present-and-future-credit-scores-housing-finance>

3. World Resources Institute

Küresel Enerji Sisteminde Değişim

Çevrimiçi Etkinlik (30.07.2025)

Günümüz koşullarında temiz enerjiye geçiş, sanayi sektörünü karbondan arındırma, taşımacılığı elektriğe dönüştürme, binaların verimliliğini artırma, küresel iklim hedeflerine ulaşma ve enerji sistemlerini dönüştürme oldukça kritik öneme sahiptir. Etkinlikte, enerji arzı ve talebindeki değişimlerin küresel ölçekte nasıl ortaya çıktığını anlama üzerine görüş alışverişi yapılacaktır.

Erişim: <https://www.wri.org/events/2025/7/systems-change-global-energy-systems>

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM'ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2025 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**